

ЈП ДИРЕКЦИЈА ЗА ИЗГРАДЊУ
ГРАДА НИША



ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ДИРЕКЦИЈА ЗА
ИЗГРАДЊУ ГРАДА НИША

Бр. 03-6594/22

09 12 20 22 год.
НИШ

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
О ИЗВРШЕЊУ ПРОГРАМА
УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНОГ ДОБРА
СПОМЕНИК СПРИРОДЕ
„ЛАЛИНАЧКА СЛАТИНА“**

ЗА 2022. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

Table of Contents

I УВОД	2
II ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА	2
III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЂЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ.....	3
IV ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА.....	7
V ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	7
VI САРАДЊА	8
VII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	8
IX ФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА	9

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ „ЛАЛИНАЧКА СЛАТИНА“ за 2022. годину

I УВОД

Заштићено подручје Споменик природе „Лалиначка слатина“ је смештено у непосредној близини Ниша, а простире се на територијама града Ниша и општине Меровина. Представља простор који одликује изразита педолошка и биогеографска разноврсност. Ово подручје одликује се појавом заслањених типова станишта са карактеристичним биљним и животињским светом и присуством ретких, угрожених, реликтних и ендемичних представника живог света.

Ово подручје стављено је под заштиту Одлукама о проглашењу Споменика природе „Лалиначка слатина“ које су донели Скупштина општине Меровина објављеном у Службеном листу града Ниша бр.17 од 06. марта 2015. године и Скупштина града Ниша објављеном у Службеном листу града Ниша бр.74 од 24. септембра 2015. године. Овим Одлукама подручје је додељено на управљање ЈП „Дирекцији за изградњу Града Ниша“ са седиштем у Нишу, лица 7. јули бр-6.

Категорија природног добра према класификацији националног законодавства:

- III (трећа) категорија- заштићено подручје локалног значаја (Закон о заштити природе „Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010)

Категорија природног добра према класификацији Светске уније за заштиту природе (IUCN):

- IUCN Category IV- Habitat/Species Management Area
- IV категорија- подручје управљања стаништем/врстама у природи

Површина природног добра Споменика природе „Лалиначка слатина“ износи 251ha 75a 18m², од чега је под другим степеном заштите 35ha 63a 37m² а трећи степен заштите је на 216ha 11a 81m², што представља 85,85% заштићеног подручја.

Плански основ за израду Програма управљања је План управљања Споменика природе „Лалиначка слатина“ 2016-2025 године, на који су сагласност дали Град Ниш, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине број: 501-555/2016-05 од 14.06.2016. године и Општина Меровина, Општинска управа број: 501-408 од 02.06.2016. године.

Извештај о извршењу Програма управљања израђен је у складу са Законом о заштити природе.

II ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Програм управљања за 2022. годину, дефинисао је основне циљеве на заштити, очувању и унапређењу природних и културно историјских вредности подручја, управљању природним ресурсима, научно истраживачком раду, планирању, изградњи и промоцији подручја. Ради успешног извршавања активности из Програма током 2022. године успостављена је сарадња са свим надлежним субјектима, почев од града Ниша и општине Меровина, на чијим територијама се налази заштићено добро, преко научних и образовних институција.

III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЂЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Послови управљања законом заштићеног подручја захтевају организовање и спровођење низа континуираних мера и активности у спровођењу Одлуке о проглашењу Споменика природе „Лалиначка слатина“ и Закона о заштити природе.

Код Управљача ЈП „Дирекција за изградњу града Ниша“ на пословима везаним за управљање, заштиту и очување подручја током 2022. године ангажована су 2 радника, од којих један на пословима управљања и један чувар заштићеног природног добра. На општим пословима који се односе на заштиту подручја по потреби су ангажовани и остали радници Управљача.

1. Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја

Послови чувања и заштите

Заштиту, односно чување подручја и унутрашњи ред у заштићеном подручју, спроводи служба чувара заштићеног подручја, кроз редовну контролу свих активности у заштићеном подручју, кроз обележавање и чување граница заштићеног подручја, одржавање унутрашњег реда, као и контролу управљања комуналног отпада у заштићеном подручју, у свему се ослањајући на примену Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби.

Зарада чувара током 2022. године финансирана је из сопствених средстава у износу од 200.000,00 дин. Из сопствених средстава финансирана је и зарада запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем у износу од 250.000,00 динара.

Чувар заштићеног подручја је приликом својих редовних обилазака локалитета обавештавао локално становништво, посетиоце као и извођаче радова о законским одредбама у смислу дозвољених и забрањених активности у заштићеном добру, као и одредбама из Правилника о унутрашњем реду у СП „Церјанска пећина“. Током летњих месеци посебна пажња посвећује се обавештавању о забранама паљења стрике на пољопривредним парцелама на и око заштићеног подручја, и током ове године није било акцидента у том смислу.

Одржавање заштићеног подручја

Одржавање комуналног реда на заштићеном подручју спада у редовне активности чуварске службе и других радника Управљача који су ангажовани на пословима везаним за СП „Лалиначка слатина“. Трошкови одржавања заштићеног подручја финансирају се из сопствених средстава управљача. Како је заштићено подручје окружено интензивним пољопривредним активностима, што је отежавајући фактор у одржавању комуналног реда, комунални ред је ипак на високом нивоу, то показује да локално становништво доживљава Слатину као своју и тако и брине о њој.

Презентација и промоција заштићеног подручја

Током ове године мало више пажње посвећено је промоцији Лалиначке слатине широј јавности.

На *Данима туризма* који су одржани у Нишу 9. и 10. септембра, у оквиру штанда *Активни одмор у Нишу*, били смо једни од излагача и са осталим учесницима позвали суграђане да се врате природи и посете природна добра Ниша и околине.

Такође у оквиру *Европске недеље мобилности* током *Дана без аутомобила* 22. септембра, организовали смо промоцију заштићеног добра и том приликом приказиван је документарни филм о заштићеном подручју, што је довело до велике заинтересованости посетилаца и пролазника. У циљу промотивних активности од 24. – 25. марта, заједно са Туристичком организацијом града Ниша, присуствовали смо Сајму туризма у Београду као излагачи, где смо такође уз приказивање филма о заштићеном добру заинтересованим појединцима пружали

занимљиве информације о живом свету на слатини, животним процесима и заштићеним врстама које настајују подручје. Сада већ традиционално настављено је и са промоцијом заштићених природних добара којима управљамо током одржавања *NisVille Jazz* фестивала у периоду од 11.-14. августа 2022. године.

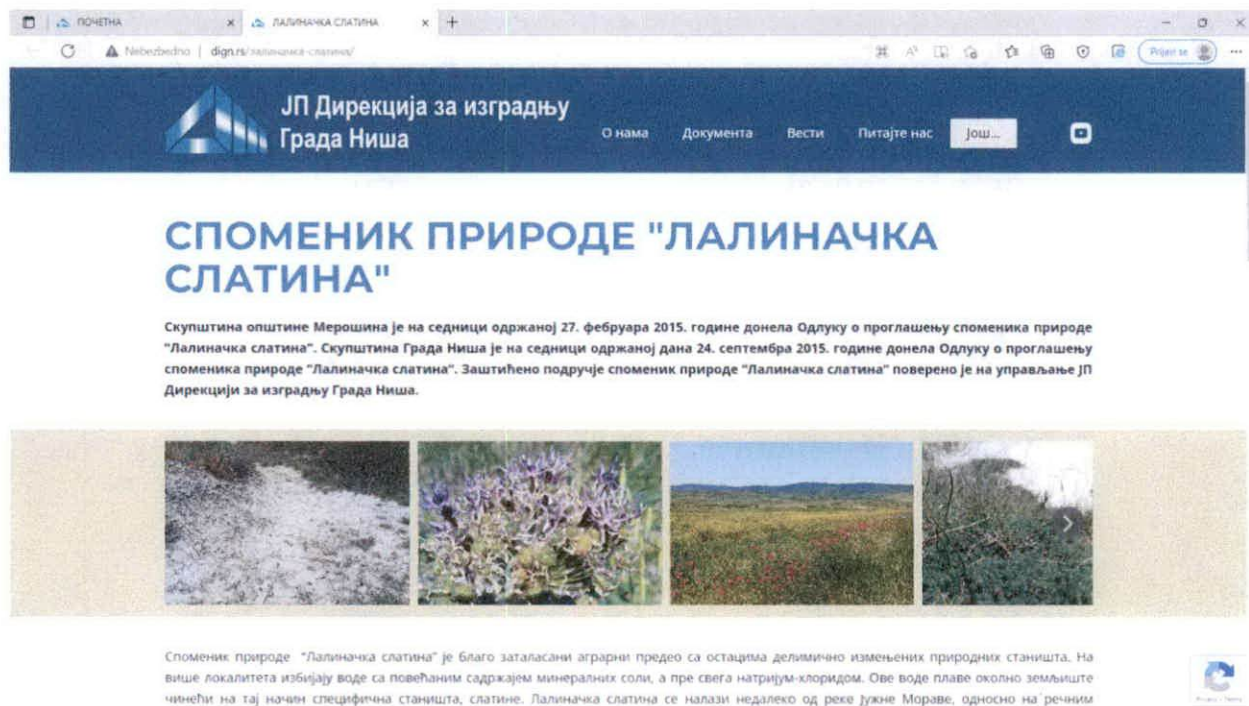


Пропагандно-едукативни филм о Лалиначкој слатини, израђен пре пар година, до сада је приказиван на неколико фестивала еколошког филма, а ове године је уврштен у званични програм Руског фестивала зеленог филма, који се ове године одржавао онлине. Учешће овог филма на фестивалима у региону и шире током ове године је у многоне допринело квалитетној презентацији СП „Лалиначка слатина“.



Планирана израда пропагандног материјала (флајери, банери, постери...) који би помогао у приближавању заштићеног добра грађанима и побољшао саму промоцију, као и израда самосталног вебсајта због изостанка средстава ове године није реализована, али се налази у Програму за наредну годину.

Ове године је у оквиру сајта управљача ЈП Дирекције за изградњу града Ниша, израђена страна намењена представљању заштићеног подручја СП „Лалиначка слатина“ где заинтересовани могу добити основне информације, битна документа, фотографије локалитета као и погледати филм о Лалиначкој слатини. [ЛАЛИНАЧКА СЛАТИНА \(dign.rs\)](http://dign.rs)




ЈП Дирекција за изградњу
Града Ниша

О нама Документа Вести Питајте нас Још...

СПОМЕНИК ПРИРОДЕ "ЛАЛИНАЧКА СЛАТИНА"

Скупштина општине Меровина је на седници одржаној 27. фебруара 2015. године донела Одлуку о проглашењу споменика природе "Лалиначка слатина". Скупштина Града Ниша је на седници одржаној дана 24. септембра 2015. године донела Одлуку о проглашењу споменика природе "Лалиначка слатина". Заштићено подручје споменика природе "Лалиначка слатина" поверено је на управљање ЈП Дирекцији за изградњу Града Ниша.



Споменик природе "Лалиначка слатина" је благо заталасани аграрни предео са остацима делимично измењених природних станишта. На више локалитета избијају воде са повећаним садржајем минералних соли, а пре свега натријум-хлоридом. Ове воде плаве околно земљиште чинећи на тај начин специфична станишта, слатине. Лалиначка слатина се налази недалеко од реке Јужне Мораве, односно на речним

2 Управљање посетиоцима

Током ове године на овом подручју није било организованих туристичких поста, подручје је посећивано искључиво од стране научника и истраживача, као и мештана који су због поседовања пољопривредних имања у рубним деловима подручја принуђени да исто корсте за пролаз.

У оквиру пројекта прекограничне сарадње који је са партнерима реализован од стране ЈКП „Медијане“, а уз консултацију стручњака са ПМФ-а и Завода за заштиту природе, изађене су информативне табле са приказом заштићених и строгозаштићених врста на заштићеном подручју. Табле ће бити постављене на делу локалитета на коме је постављен и сеник, а све у циљу формирања целине која ће бити коришћена у наредним годинама као учионица у природи, али и место где би организовани посетиоци као и пролазници могли да одморе и информишу се додатно о Лалиначкој слатини.

На таблама су поред података о локалитету, истакнуте и забране и недозвољене активности које се односе на степен заштите а које могу преузроковати нарушавање природних вредности заштићеног добра и уништавање станишта и врста. Током својих редовних теренских обилазака чувар заштићеног природног добра, обавештава локално становништво, пролазнике и посетиоце о законским одредбама у смислу дозвољених активности у заштићеном добру, као и забранама и одредбама из Правилника о унутрашњем реду.

3. Управљање природним ресурсима

Коришћење природних ресурса у заштићеном подручју регулисано је законима и другим подзаконским актима и прописима, и заснива се на спровођењу мера заштите; праћењу стања и утицаја ендегених и егзогених фактора на укупно стање природних и створених вредности; праћењу и проучавању стања врста, популација и станишта (бројност, трендови, распрострањење....) као и приоритетно очување највреднијих и најугроженијих екосистема; очување природних вредности флоре и фауне.

Приликом управљања природним ресурсима управљач се придржава мера прописаних Уредбом о еколошкој мрежи, а посебно забране уништавања и нарушавања станишта, као и уништавања и узнемиравања дивљих врста, забране промена намене површина под природном и полуприродном вегетацијом као и спречавање и смањење односно контроле и санације свих облика загађења.

Током 2021. и 2022 године од стране Завода за заштиту природе Србије спроведено је истраживање оринтофауне, херпетофауне и мамофауне које је показало да је простор Лалиначке слатине од великог значаја за биодиверзитет, са великом битношћу наставка досадашњих истраживања и спровођења даљих редовних мониторинга.

Сви резултати истраживања са прецизно дефинисаним подацима и параметрима прикупљани су кроз мобилну апликацију „Теренска“, и биће коришћени од старне управљача у наредним годинама у циљу лакшег управљања, успешнијег одржавања и коришћења заштићеног подручја.

Како је једна од битних одлика слатине хидролошка активност, потребно је отпочети са хидробиолошким истраживањима на локалитету, која би обухватила и анализе физичко-хемијских својстава воде, затим инвентаризацију акватичних и бентосних биоценоза водених микролокалитета. Такође циљ оваквих истраживања је утврђивање састава и динамике бактериопланктона, фитопланктона, зоопланктона и фауне бескичмењака. Ова активност планирана је за реализацију 2022. године из средстава општине Мерошина али како средства још увек нису уплаћена реализација ове активности померена је за наредну годину.

Током марта месеца одржан је састанак у Сокобањи са представницима Природно математичког факултета, Завода за заштиту природе Србије, директором „Адониса“ и представницима удружења „Др. Јован Туцаков“ са темом организовања узгоја лековитог биља за пољопривреднике са обрадивим површинама на територији СП „Лалиначка слатина“ и организованог откупа за исте. Након тога одржан је састанак са пољопривредним произвођачима који поседују обрадиве површине на и око самог заштићеног подручја. Ово је само иницијални корак у процесу диверзификације пољопривредне производње и преласка на еколошки и економски исплативију производњу. Са заинтересованим пољопривредницима ћемо током наредне године наставити рад у правцу оснаживања и пружања логистичке подршке током самог процеса.



Током ове године остварили смо успешну сарадњу и са представницима удружења грађана из Лалинца и Сечанице и са њима је током године одржано неколико састанака на тему заштите и унапређења Лалиначке слатине. Такође је за мештани ова два села организована презентација документарног филма о Лалиначкој слатини и предавање.

IV ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

Приоритетни задатак управљача је да своје активности усклади са циљевима очувања и унапређења природног добра, а међу њима је и спровођење научно-истраживачких активности. У том смислу управљач је и ове године наставио успешну сарадњу са научно истраживачким институцијама и удружењима.

Реализација пројекта „Израда каталога и одређивање просторног распореда станишта на територији заштићеног природног добра Споменик природе „Лалиначка слатина“ ове године је изостала због недовољно средстава за реализацију. Како би преглед система станишта са њиховим картографским приказом нашао примену у препознавању типова станишта, одређивању њихове просторне позиције, формирању концепта заштите и што је најважније, имо би велику улогу у изради планова управљања природним вредностима заштићених подручја, планирамо да средства следеће године обезбедимо преко екстерно финансираних пројеката.

Током ове године остварили смо значајне контакте са основним школама које гравитирају ка заштићеном добру, и током другог полугодишта школске године договорено је одржавање едукација из области заштите природе и презентација заштићеног добра.

На одржаним састанцима са удружењима грађана и локалним становништвом нагласак је стављен на заштиту природних вредности споменика природе, на едукацију локалног становништва у области одрживог коришћења шумских плодова, лековитог биља и гљива, као и упознавање локалног становништва са законом о заштићеним врстама, дозвољеним и забрањеним активностима у том смислу.

V ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

У оквиру ове активности Програмом за 2021. годину планирано је уређење централног дела заштићеног подручја. Током ове године, а у складу са условима Завода за заштиту природе, реализовано је постављање сеника (надстрешнице) са клупама и осматрачнице за посматрање птица и на тај начин формирана је целина са идеалним положајем са погледом на I степен заштите и тршћаке које користи много заштићених врста као склониште. Новоформирана целина биће коришћена пре свега као учионица у природи у наредном периоду, као и у научно едукативно истраживачке сврхе. Пројекат уређења локалитета реализован је из средстава субвенција тј из Буџетског фонда за заштиту животне средине града Ниша.



У оквиру инфраструктурног уређења локалитета планирано је и постављање табли упозорења за простор где се налази "живо блато" на парцели бр.5251 као и ограду око ове локације. Ова активност планирана је средствима из Општине Меровина, али како су средства изостала ова активност реализоваће се током наредне године.

VI САРАДЊА

Ради успешног извршавања активности из Програма, током ове године остварена је сарадња са свим надлежним субјектима и то:

- Министарством заштите животне средине;
- Градским општинама града Ниша и општином Меровина;
- надлежним Градским управама
- Канцеларијом за локални економски развој
- Заводом за заштиту природе Србије;
- Удружењема грађана и заинтересованим грађанима

VII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

Противпожарна заштита

У склопу својих редовних активности управљач је спроводио акцију информисања мештана села Лалинца, Сечанице и Дудулајца путем летака постављених на важним сеоским објектима о важности и значају противпожарне заштите. Такође је током својих редовних теренских обилазака чувар заштићеног природног добра, обавештавао локално становништво, пролазнике и посетиоце о законским одредбама у смислу дозвољених активности у заштићеном добру, као и забранама и одредбама из Правилника о унутрашњем реду.

IX ФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА

Планирани извори прихода за 2021. годину:

1. Средства из Буџета јединица локалне самоуправе на чијој територији се налази споменик природе и то средства уз буџета Града Ниша, односно Буџетског фонда за заштиту животне средине, као и средства из буџета Општине Меровина
2. Сопствени приходи управљача
Ова средства су намењена за бруто зараде чувара и осталих радника ангажованих код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем, материјалне и нематеријалне трошкове чуварске службе, за редовне обиласке, гориво, трошкове одржавања и трошкове презентације.
3. Остали видови финансирања - у остале видове финансирања спадају средства обезбеђена из пројеката финансираних на основу расписаних конкурса Министарстава, локалних самоуправа, из фондова и програма ЕУ

Табела планираних прихода (Споменик природе "Лалиначка слатина")

	Извори прихода	Износ у динарима
	Средства буџета јединице локалне самоуправе	
1	1.1. Буџет Града Ниша	
	Буџетски фонд за заштиту животне средине	1.000.000,00
	1.2. Буџет Општине Меровина	450.000,00
2	Сопствени приходи	520.000,00
3	Остали видови финансирања	1.250.000,00
	Укупно планирани приходи 2022	3.220.000,00

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН - Табела реализованих прихода и расхода

Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)					Укупно ИЗВРШЕЊЕ
	Б У џ е т	Буџет јединице локалне самоуправе		Сопствени приходи	Остала средства	
		Буџет Града Ниша (Буџетски фонд за заштиту животне средине)	Буџет општине Мерошина			
Чување, заштита и одржавање и презентација заштићеног подручја						
Бруто зараде чувара				200.000,00		200.000,00
Платили трошкови чуварске службе (гориво и други материјални трошкови)				50.000,00		50.000,00
Бруто зараде особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем				250.000,00		250.000,00
Презентација и промоција заштићеног подручја, израда промотивног материјала и website					100.000,00	0
Пројекат „Пригрлимо природу“					100.000,00	100.000,00
(УПНО III A)				500.000,00	200.000,00	600.000,00
Управљање природним ресурсима						
Хидробиолошка истраживања и израда научно популаристичке презентације/брошуре			300.000,00			0
ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА						
Класификација станишта и врста, израда каталога и одређивање просторног распореда станишта на територији Лалиначке слатине					1.000.000,00	0
Едукација локалног становништва у области заштите природних					50.000,00	0

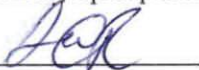
вредности и одрживог коришћења природног добра					
Планирање изградња и уређење подручја					
Инфраструктурно уређење подручја – постављање осматрачнице за птице и сеника	1.000.000,00				896.000,00
Постављање оградe на локалитету		150.000,00			0
1. Акција управљача на информисању мештана о противпожарној заштити					
			20.000,00		20.000,00
СУПНО ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ	1.000.000,00	450.000,00	520.000,00	1.250.000,00	3.220.000,00
УКУПНО РЕАЛИЗОВАНИ РАСХОДИ	996.000,00	0	520.000,00	0	1.516.000,00

Анализа реализације планираних активности

Од укупно планираних 3.220.000,00 РСД, реализоване су активности из Програма управљања за 2022. годину у износу од укупно 1.516.000,00 РСД, што чини 47% реализације.

Ова средства односе се углавном на плате запослених, текуће одјаване, промоцију и заштиту заштићеног добра, што је финансирано из буџета управљача, као и на инфраструктурно уређење локалитета што је финансирано из средстава Буџетског фонда за животну средину града Ниша. Ове године изостало је планирано финансирање активности из општине Мeрошина.

Извештај припремила:



*Ана Радовановић, дипл.биолог
сам. ст. сарадник са заштиту природе*


В.Д. ДИРЕКТОРА
Зоран Прокић, дипл.инг.грађ.

ЈП ДИРЕКЦИЈА ЗА ИЗГРАДЊУ ГРАДА НИША

Број:
Ниш, године